

PARLIMEN MALAYSIA

RANG UNDANG-UNDANG

Perbadanan Pembekalan Letrik Sarawak 1982

DR.26/1982

Naskhah Sahih—Bahasa Malaysia

**RANG UNDANG-UNDANG PERBADANAN
PEMBEKALAN LETRIK SARAWAK 1982****SUSUNAN KLAUSA****BAHAGIAN I****PERMULAAN****Klausa**

1. Tajuk ringkas dan mula berkuatkuasa.
2. Tafsiran.

BAHAGIAN II**PENUBUHAN, PEMERBADANAN DAN
KEANGGOTAAN PERBADANAN, DLL.***Penubuhan dan Pemerbadanan*

3. Penubuhan dan pemerbadanan Perbadanan Pembekalan Letrik Sarawak.
4. Meteri biasa.

Keanggotaan Perbadanan

5. Keanggotaan Perbadanan.
6. Anggota-anggota Perbadanan hendaklah melupuskan kepentingan dalam mana-mana pengusahaan elektrik di Sarawak.
7. Penzahiran kepentingan dalam kontrak oleh anggota Perbadanan.
8. Saraan dan elaun yang kena dibayar kepada anggota-anggota Perbadanan.

Prosedur

9. Kuorum dan prosedur.
10. Kekosongan.
11. Prosedur Perbadanan.

Klausa

Pegawai dan Pengkhidmat Perbadanan, dll.

12. Perlantikan pegawai dan pengkhidmat.
13. Pengkhidmat awam.
14. Akta Perlindungan Pihak Berkuasa Awam 1948 terpakai.
15. Kuasa memasuki premis, dll.

BAHAGIAN III

FUNGSI DAN TUGAS PERBADANAN, DLL.

Fungsi dan Tugas

16. Fungsi-fungsi am Perbadanan.

Bekalan

17. Tugas Perbadanan untuk membekalkan tenaga.
18. Kuasa Perbadanan membekalkan gas dan hidroelektrik.
19. Layanan sama rata.
20. Bekalan bagi maksud persendirian dan kepada lampu awam.
21. Syarat di bawah mana bekalan boleh diberhentikan.
22. Pemberhentian sementara bekalan tenaga.

BAHAGIAN IV

PERUNTUKAN KEWANGAN

Kuasa Meminjam dan Menambahkan Modal

23. Kuasa mengeluarkan stok, dll.
24. Kuasa meminjam wang.

Peruntukan Kewangan secara Am

25. Tugas dan kuasa am Perbadanan dalam perkara kewangan.
26. Kadar dan sekala caj bagi tenaga.
27. Kuasa untuk membuat perintah tetap berhubungan dengan kakitangan.
28. Penggunaan hasil.
29. Pelaburan wang.
30. Akta Badan Berkanun (Akaun dan Laporan Tahunan) 1980 terpakai.
31. Pengecualian dari duti setem.

BAHAGIAN V

KUASA MEMASUKI TANAH, DLL.

Klausa

Kuasa Memasuki Tanah

32. Kuasa memasuki tanah untuk tujuan pembinaan.
33. Penyelenggaraan dan pembaikan pemasangan.
34. Mengalih atau mengubah talian bekalan, dll.
35. Rayuan kepada Menteri.
46. Kuasa untuk memasang tiang lampu, dll.

Kerja-kerja

37. Kuasa untuk memecahkan lebu, dll. di bawah pengawasannya, dan untuk membuka parit.
38. Syarat tentang pengawasan pemecahan lebu.
39. Lebu, dll., yang dipecah hendaklah dibaiki semula tanpa kelengahan.
40. Notis hendaklah disampaikan kepada orang yang mempunyai kawalan, dll., sebelum memecahkan lebu atau membuka parit.
41. Pampasan.

BAHAGIAN VI

KESALAHAN-KESALAHAN

42. Kesalahan-kesalahan.
43. Beban membuktikan.
44. Kesalahan-kesalahan yang dilakukan oleh pertubuhan-pertubuhan perbadanan.
45. Mendapatkan balik penalti, dsb.

BAHAGIAN VII

PEMINDAHAN PENGUSAHAAN, DSB.,
PERTUBUHAN PERBADANAN KEPADA
PERBADANAN

Harta, Kontrak, dsb.

46. Pampasan bagi perusahaan yang dipindah.
47. Kontrak, dsb., yang ada.
48. Prosiding belum selesai.

Pegawai atau Pengkhidmat

49. Pertukaran pegawai-pegawai atau pengkhidmat-pengkhidmat dalam perjawatan pertubuhan perbadanan.

BAHAGIAN VIII

AM

Klausa

50. Kuasa Menteri untuk mewakilkan kuasa.
51. Kuasa Menteri memberi arahan.
52. Peraturan-peraturan.
53. Kuasa untuk membuat kontrak gerenti atau indemniti.
54. Hak kekecualian Kerajaan Sarawak di pantai pasang-surut.

RANG UNDANG-UNDANG

bernama

Suatu Akta bagi membuat peruntukan mengenai penubuhan Perbadanan Pembekalan Letrik Sarawak, mengenai fungsi-fungsi Perbadanan dan mengenai perkara-perkara yang berkaitan dan bersampingan dengannya.

[]

MAKA INILAH DIPERBUAT UNDANG-UNDANG oleh Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Yang di-Pertuan Agong dengan nasihat dan persetujuan Dewan Negara dan Dewan Rakyat yang bersidang dalam Parlimen, dan dengan kuasa daripadanya, seperti berikut:

BAHAGIAN I

PERMULAAN

1. Akta ini bolehlah dinamakan Akta Perbadanan Pembekalan Letrik Sarawak 1982, dan hendaklah mula berkuatkuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Menteri melalui pemberitahuan dalam *Warta*.

Tajuk ringkas dan mula berkuatkuasa.

2. Dalam Akta ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain—

Tafsiran.

“bahaya” ertinya bahaya kepada kesihatan atau kepada nyawa manusia atau anggota badan dari renjatan, lecuran, atau lain-lain bencana akibat dari penjanaaan, pengubahan bentuk, pengagihan atau penggunaan tenaga dan meliputi bahaya kepada harta disebabkan kebakaran akibat dari hal-hal seperti tersebut di atas tadi;

“kawasan bekalan” ertinya kawasan dalam mana Perbadanan atau pemegang lesen dibenarkan untuk menjana dan/atau untuk membekalkan tenaga;

“kelengkapan” meliputi apa-apa butiran seperti mesin, transformer, radas, instrumen penyukat, alat pelindung, bahan pendawaian, aksesori dan perkakas bagi maksud-maksud penjanaaan, penukaran, penghantaran, pengagihan atau penggunaan tenaga elektrik;

“keselamatan awam” ertinya pengelakan dari tertimpa bahaya kepada orang awam am, harta awam dan jalan, lebuh, landasan keretapi, lapangan terbang, port, terusan, limbungan, dermaga, pangkalan, jambatan, kerja-gas, kerja-air dan apurtenannya serta talian telegraf, telefon dan lain-lain talian semboyan elektrik yang dipunyai atau dikendalikan oleh Kerajaan Malaysia atau mana-mana Kerajaan Negeri;

“keselamatan diri” ertinya pengelakan dari tertimpa bahaya kepada individu atau kepada harta persendirian;

“lebuh” meliputi sesuatu jalan, lorong, jalan kecil, jalan lalu atau tanah lapang, sama ada jalan tembus atau tidak di atas mana orang awam mempunyai hak lalu-lalang;

“lesen” ertinya suatu lesen untuk mengendali atau mengerjakan sesuatu pepasangan yang dikeluarkan di bawah mana-mana undang-undang bertulis berhubungan dengan elektrik dan meliputi apa-apa lesen yang dikeluarkan di bawah mana-mana undang-undang lain yang berkuatkuasa sebelum pengisytiharan Akta ini;

“Menteri” ertinya Menteri yang pada masa itu bertanggungjawab bagi perkara-perkara berhubungan dengan tenaga;

“Negeri” ertinya Negeri Sarawak;

“pemegang lesen” ertinya pemegang suatu lesen;

“Pengerusi” ertinya Pengerusi Perbadanan yang dilantik di bawah seksyen 5;

“penggerak utama” ertinya mesin yang membekalkan tenaga sawat ke janakuasa;

“pengguna” ertinya seseorang yang dibekalkan tenaga atau yang permissnya ada pada masa itu disambungkan dengan apa-apa sistem bekalan bagi maksud bekalan tenaga;

“pengubahan bentuk” ertinya pengubahan bentuk voltan dari voltan yang rendah kepada yang tinggi atau sebaliknya;

“Pengurus Besar” ertinya Pengurus Besar yang dilantik di bawah seksyen 12 dan meliputi mana-mana orang yang pada masa itu dilantik sedemikian untuk melaksanakan tugas-tugas Pengurus Besar;

“pepasangan” ertinya keseluruhan mana-mana loji atau kelengkapan yang bertujuan untuk membekal atau menggunakan tenaga, atau kedua-duanya, mengikut mana yang berkenaan, dan meliputi penggerak utama, jika ada, berserta semua talian bekalan dan kelengkapan pengguna, jika ada;

“Perbadanan” ertinya Perbadanan yang ditubuhkan oleh seksyen 3;

“premis” meliputi mana-mana bangunan atau binaan-binaan lain dan tanah yang diduduki atau digunakan berkaitan dengannya, yang berada di bawah satu pemilikan, pendudukan atau pengurusan;

“sistem” ertinya suatu sistem elektrik dalam mana semua konduktor dan kelengkapan adalah disambungkan secara elektrik atau magnet;

“stesen janakuasa” ertinya mana-mana stesen untuk menjanakan tenaga meliputi apa-apa bangunan dan loji yang digunakan bagi maksud itu serta tapak binanya, dan meliputi tapak bina yang dicadang hendak digunakan bagi mendirikan stesen janakuasa, tetapi tidak meliputi mana-mana stesen untuk mengubah bentuk, menukar atau mengagihkan tenaga;

“talian bekalan” ertinya konduktor atau konduktor-konduktor atau alat-alat lain untuk menyampaikan, menghantar atau mengagihkan tenaga, berserta dengan apa-apa kelongsong, salutan, penutup, tiub, paip, penebat atau tiang yang menyarungi, mengelilingi atau menupanginya atau mana-mana bahagiannya atau apa-apa bangunan atau kelengkapan yang berkaitan dengannya bagi maksud mengubah bentuk, menyampai, menghantar atau mengagihkan tenaga;

“tenaga” ertinya tenaga elektrik yang dijanakuasa, dihantar, dibekal atau digunakan bagi apa-apa maksud kecuali bagi maksud penghantaran sesuatu bentuk perhubungan atau isyarat; elektrik melainkan jika ditakrifkan selainnya, adalah suatu benda sebagaimana diperuntukkan di bawah seksyen 3 Akta Kilang dan Jentera 1967;

“voltan” ertinya voltan lebih tinggi, voltan tinggi, voltan rendah dan voltan lebih rendah sebagaimana ditetapkan.

BAHAGIAN II

PENUBUHAN, PEMERBADANAN DAN KEANGGOTAAN PERBADANAN, DLL.

Penubuhan dan Pemerbadanan

3. Maka adalah dengan ini ditubuhkan suatu perbadanan yang dikenali sebagai “Perbadanan Pembekalan Letrik Sarawak” atau dalam bahasa Inggerisnya “Sarawak Electricity Supply Corporation”, yang hendaklah menjadi suatu pertubuhan perbadanan dan boleh mendakwa dan didakwa atas namanya yang tersebut, dan hendaklah kekal turun-temurun, dan boleh membuat kontrak, dan boleh memperolehi, membeli, mengambil, memegang dan menikmati apa-apa jenis harta alih dan harta tak alih, dan boleh memin-dahak, menyerahkan, menyerahkan dan memulang, meng-gadai, menggadaikan, mendemais, menyerahkan semula, memindahmilik atau dengan cara lain melupuskan atau membuat apa-apa urusan mengenai apa-apa harta alih atau harta tak alih yang terletak pada Perbadanan mengikut apa-apa terma yang disifatkannya patut oleh Perbadanan.

4. (1) Perbadanan hendaklah mempunyai suatu meteri am, dan meteri itu boleh dari semasa ke semasa di-pecah, ditukar, diubah dan dibuat baharu sebagaimana yang disifatkan patut oleh Perbadanan, dan sehingga suatu meteri diadakan di bawah seksyen ini, suatu cap mengandungi perkataan-perkataan “Perbadanan Pem-bekalan Letrik Sarawak” bolehlah digunakan sebagai meteri am.

(2) Semua suratikatan, dokumen dan lain-lain surat-cara yang memerlukan meteri Perbadanan hendaklah dimeteri dengan meteri Perbadanan di hadapan

Akta 139.

Penubuhan
dan
pemer-
badanan
Perbadanan
Pembekalan
Letrik
Sarawak.

Meteri
am.

Pengerusi atau Timbalan Pengerusi, dan Setiausaha Perbadanan atau orang yang lain yang diberikuasa oleh Perbadanan untuk bertindak bagi pihaknya, yang hendaklah menandatangani tiap-tiap suratikatan, dokumen dan lain-lain suratcara yang meteri itu perlu dicapkan, dan penandatanganan itu adalah menjadi keterangan yang cukup bahawa meteri itu telah dicapkan dengan sewajar dan sempurnanya dan bahawa meteri itu adalah meteri Perbadanan yang sah:

Dengan syarat bahawa sesuatu dokumen atau suratcara yang jika disempurnakan oleh seseorang yang bukan pertubuhan perbadanan tidak akan dikehendaki menggunakan meteri boleh dengan cara yang sama disempurnakan oleh Perbadanan, dan dokumen atau suratcara itu boleh disempurnakan bagi pihak Perbadanan oleh mana-mana pegawai atau pengkhidmatnya yang diberikuasa secara am atau khas secara bertulis untuk bertindak sedemikian.

Keanggotaan Perbadanan

5. (1) Perbadanan hendaklah terdiri daripada—

- (a) seorang Pengerusi;
- (b) seorang Timbalan Pengerusi;
- (c) Pengurus Besar yang tidak berhak mengundi di mesyuarat Perbadanan; dan
- (d) tidak lebih daripada tujuh orang anggota lain, yang hendaklah dilantik oleh Menteri:

Dengan syarat bahawa bilangan pegawai tidaklah boleh melebihi bilangan anggota bukan pegawai.

(2) Tertakluk kepada peruntukan-peruntukan Akta ini, anggota-anggota Perbadanan hendaklah memegang jawatan bagi suatu tempoh dan tertakluk kepada apa-apa syarat yang ditetapkan oleh Menteri.

(3) Jika mana-mana anggota Perbadanan tidak ada buat sementara di Sarawak atau kerana apa-apa sebab lain tidak berupaya buat sementara untuk bertindak, Menteri boleh melantik mana-mana orang untuk bertindak mengambil tempat anggota itu buat sementara:

Dengan syarat bahawa tiada seorang pun boleh dilantik untuk bertindak mengambil tempat Pengerusi atau Timbalan Pengerusi buat sementara kecuali dia adalah seorang anggota Perbadanan.

Keanggotaan
Perbadanan.

(4) Jika pada bila-bila masa Menteri mendapati bahawa pemecatan kesemua atau mana-mana anggota Perbadanan adalah perlu bagi kepentingan melaksanakan dengan efektif dan ekonomis fungsi-fungsi Perbadanan di bawah Akta ini, Menteri bolehlah memecatkan, tanpa memberi apa-apa sebab, kesemua atau mana-mana anggota Perbadanan.

(5) Menteri boleh, pada bila-bila masa, menerima perletakan jawatan mana-mana anggota Perbadanan.

(6) Pengerusi boleh, melalui suratcara bertulis, memberikuasa kepada mana-mana orang untuk menjalankan mana-mana kuasa atau melaksanakan apa-apa fungsi, selain dari fungsi-fungsi yang disebut dalam subseksyen (2) seksyen 4, yang diberi kepada Pengerusi oleh atau di bawah Akta ini.

Anggota-
anggota
Perbadanan
hendaklah
melupakan
kepentingan
dalam
mana-mana
pengusahaan
elektrik di
Sarawak.

6. (1) Tiap-tiap orang yang dilantik menjadi anggota Perbadanan hendaklah, dalam tempoh tiga bulan selepas perlantikannya, menjual atau melupakan semua syer dalam mana-mana pengusahaan elektrik yang, pada masa perlantikannya, dimilikinya atau dia berkepentingan, secara langsung atau secara tak langsung, bagi faedahnya sendiri dan faedah famili asasnya, dan adalah menyalahi undang-undang bagi mana-mana anggota Perbadanan, selagi dia masih memegang jawatan sebagai demikian, membeli atau menjadi berkepentingan dalam apa-apa syer, secara langsung atau secara tak langsung, bagi faedahnya sendiri atau faedah famili asasnya, dalam mana-mana pengusahaan elektrik, dan, jika mana-mana anggota Perbadanan menjadi berhak sedemikian, bagi faedahnya sendiri, di bawah sesuatu wasiat atau pewarisan kepada apa-apa syer dalam mana-mana pengusahaan elektrik, dia hendaklah menjual atau melupuskannya dalam tempoh tiga bulan selepas dia menjadi berhak ke atasnya :

Dengan syarat bahawa Menteri boleh melepaskan kehendak-kehendak subseksyen ini dalam sesuatu hal tertentu.

(2) Mana-mana anggota Perbadanan yang menyimpan, membeli, mengambil atau menjadi berkepentingan atau terus menjadi berkepentingan secara langsung atau secara tak langsung dalam apa-apa syer dalam mana-mana pengusahaan elektrik berlanggaran

dengan peruntukan-peruntukan seksyen ini adalah hilang kelayakan menjadi anggota, dan disifatkan telah mengosongkan jawatannya sebagai anggota itu dan Pengerusi hendaklah menyebabkan suatu cacatan yang bermaksud sedemikian dibuat dalam minit-minit Perbadanan dengan seberapa segera yang praktik setelah fakta mengenai apa-apa pelanggaran itu sampai kepada pengetahuannya.

(3) Hakikat bahawa seseorang yang hilang kelayakan di bawah seksyen ini telahpun menganggotai, atau mengambil bahagian dalam apa-apa prosiding, Perbadanan sebelum apa-apa cacatan yang tersebut dahulu dibuat dalam minit-minit itu tidak boleh menjadikan tak sah apa-apa ketetapan atau prosiding Perbadanan.

(4) Dalam seksyen ini—

“syer dalam mana-mana pengusahaan elektrik” erti-nya apa-apa stok, syer, debentur, stok debentur, bon atau sekuriti-sekuriti lain mana-mana syarikat yang menjalankan perniagaan di Sarawak dalam hal menjalankan, mengagihkan atau membekalkan tenaga, atau mengilang dalam Negeri itu kelengkapan elektrik, dan meliputi apa-apa syer atau kepentingan dalam mana-mana pengusahaan tak diperbadankan yang menjalankan perniagaan yang sama.

7. Seorang anggota Perbadanan, jika dia mempunyai apa-apa kepentingan dalam mana-mana syarikat atau pengusahaan yang dengannya Perbadanan bercadang hendak membuat apa-apa kontrak, atau mempunyai apa-apa kepentingan dalam mana-mana kontrak itu, hendaklah menzahirkan kepada Perbadanan hakikat mengenai kepentingan itu dan jenisnya itu, dan penzahiran itu hendaklah direkod dalam minit Perbadanan, dan, melainkan dibenarkan dengan khas oleh Pengerusi, anggota itu tidak boleh mengambil apa-apa bahagian dalam apa-apa pertimbangan teliti atau keputusan Perbadanan berhubungan dengan kontrak itu.

Penzahiran
kepentingan
dalam
kontrak
oleh
anggota
Perbadanan.

8. Anggota-anggota Perbadanan hendaklah menerima apa-apa saraan dan elaun daripada kumpulan wang Perbadanan sebagaimana yang ditetapkan melalui peraturan-peraturan yang dibuat di bawah seksyen 52.

Saraan
dan elaun
yang kena
bibayar
kepada
anggota-
anggota
Perbadanan.

Prosedur

Kuorum dan
prosedur.

9. (1) Kuorum pada semua mesyuarat Perbadanan adalah tiga orang anggota selain dari Pengerusi atau Timbalan Pengerusi.

(2) Pengerusi, atau, dalam masa keabsenannya, Timbalan Pengerusi, hendaklah mempengerusikan semua mesyuarat Perbadanan.

(3) Jika bilangan undi mengenai apa-apa persoalan adalah sama banyak Pengerusi atau Timbalan Pengerusi, mengikut mana yang berkenaan, hendaklah mempunyai undi pemutus selain dari undi biasanya.

Kekosongan.

10. Perbadanan boleh bertindak walaupun terdapat apa-apa kekosongan dalam keanggotaannya.

Prosedur
Perbadanan.

11. Tertakluk kepada peruntukan-peruntukan Akta ini, Perbadanan boleh membuat perintah tetap mengawalselia prosedurnya sendiri secara am, dan, khususnya, berkenaan dengan mengadakan mesyuarat, notis yang hendak diberi mengenai mesyuarat itu, prosiding di mesyuarat itu, penyimpanan minit, penjagaan, pengemukaan dan pemeriksaan minit itu, dan pembukaan, penyimpanan, penutupan dan pengauditan akaun.

Pegawai dan Pengkhidmat Perbadanan, dll.

Perlantikan
pegawai
dan peng-
khidmat.

12. (1) Perbadanan boleh—

(a) dengan persetujuan Menteri dari semasa ke semasa, melantik dan mengambil kerja seorang Pengurus Besar dan beberapa orang Timbalan Pengurus Besar; dan

(b) dari semasa ke semasa, melantik dan mengambil kerja, seorang Setiausaha dan beberapa orang pegawai dan pengkhidmat lain sebagaimana yang perlu;

bagi maksud-maksud Akta ini.

(2) Semua pegawai dan pengkhidmat Perbadanan hendaklah berada di bawah kawalan pentadbiran Pengerusi.

Peng-
khidmat
awam.
N.M.B.
Bab 45.

13. Semua anggota, pegawai dan pengkhidmat Perbadanan hendaklah disifatkan sebagai pengkhidmat awam dalam erti Kanun Keseksaan.

14. Akta Perlindungan Pihak Berkuasa Awam 1948 adalah terpakai bagi apa-apa tindakan, guaman, pendakwaan atau prosiding yang dibawa terhadap Perbadanan atau terhadap mana-mana anggota, pegawai, pengkhidmat atau ejen Perbadanan berkenaan dengan apa-apa perbuatan, kecuaiian atau kemungkiran yang dilakukan oleh mana-mana anggota, pegawai, pengkhidmat atau ejen Perbadanan.

Akta Perlindungan Pihak Berkuasa Awam 1948 terpakai. Akta 198.

15. (1) Mana-mana pegawai atau pengkhidmat Perbadanan yang pada am atau khasnya diberikuasa secara bertulis oleh Perbadanan bagi maksud itu hendaklah, semasa mengemukakan jika dikehendaki sedemikian, suatu dokumen menunjukkan kuasanya, mempunyai hak untuk memasuki mana-mana tanah, premis atau bangunan pada setiap waktu yang munasabah bagi maksud menentukan sama ada terdapat atau telah berlaku apa-apa pelanggaran terhadap terma-terma dan syarat-syarat kontrak yang dibuat di antara pengguna dan Perbadanan menurut subseksyen (1) seksyen 17.

Kuasa memasuki premis, dll.

(2) Mana-mana orang yang enggan membenarkan atau menghalang mana-mana pegawai atau pengkhidmat yang diberikuasa oleh Perbadanan dari memasuki tanah, premis atau bangunan, atau menghalang atau mengganggu pegawai atau pengkhidmat itu daripada bertindak di bawah seksyen ini adalah melakukan suatu kesalahan dan boleh, apabila disabitkan, dikenakan penjara selama tempoh tiga bulan dan denda lima ratus ringgit.

BAHAGIAN III

FUNGSI DAN TUGAS PERBADANAN, DLL.

Fungsi dan Tugas

16. (1) Tertakluk sebagaimana diperuntukkan kemudian dari ini, adalah menjadi tugas Lembaga—

Fungsi-fungsi am Perbadanan.

(a) untuk mengurus dan mengerjakan pemasangan elektrik kepunyaan Perbadanan, dan apa-apa pemasangan dan kelengkapan lain yang diperolehi oleh Perbadanan di bawah peruntukan-peruntukan Akta ini;

- (b) untuk menubuhkan, menguruskan dan mengerjakan apa-apa pemasangan elektrik yang disifatkan penting oleh Perbadanan supaya ditubuhkan;
- (c) untuk memajukan dan menggalakkan penjana tenaga dengan tujuan hendak membangunkan ekonomi Sarawak khususnya dan Malaysia amnya;
- (d) untuk mendapatkan bekalan tenaga dengan harga yang munasabah; dan
- (e) untuk menasihati Menteri dalam semua perkara berhubungan dengan penjana, penghantaran, pengagihan dan penggunaan tenaga.

(2) Bagi maksud-maksud subseksyen (1), Perbadanan boleh—

- (a) tertakluk kepada peruntukan-peruntukan Akta ini, menjana, menghantar, mengubah bentuk, mengagihkan dan menjual tenaga sama ada secara pukal atau kepada pengguna-pengguna individu di mana-mana bahagian Sarawak atau Malaysia;
- (b) membeli, membina, membina semula, menyenggara dan mengendalikan talian bekalan, stesen janakuasa, stesen transformer, dan semua stesen, bangunan dan kerja lain yang sesuai, meliputi, tertakluk kepada pematuhan peruntukan-peruntukan mana-mana undang-undang bertulis berhubungan dengan pengeluaran lesen air yang sedang berkuatkuasa, pengambilan air dari mana-mana tasik, sungai, anak sungai atau sumber alam lain, dan melakukan segala perbuatan yang perlu bagi maksud mengguna dan mengembalikan atau selainnya melupuskan air yang diambil sedemikian itu;
- (c) menjual, menyewa atau selainnya membekalkan loji elektrik dan pasangan elektrik dan memasang, membaiki, menyenggara atau memindahkan apa-apa loji elektrik dan pasangan elektrik;

(d) memperolehi, mengikut peruntukan-peruntukan Akta ini, apa-apa harta alih atau harta tak alih, yang disifatkan oleh Perbadanan perlu atau mustahak bagi maksud membina, menyambung atau menyenggara mana-mana pepasangan atau selainnya bagi menjalankan tugas-tugas dan fungsi-fungsinya di bawah Akta ini; dan

(e) menjalankan segala kegiatan lain yang pada pendapat Perbadanan perlu, berfaedah atau mudah baginya menjalankan tugas-tugasnya, bagi atau berkaitan dengan pelaksanaan tugas-tugasnya di bawah Akta ini atau dengan tujuan hendak mempergunakan dengan sebaik-baiknya mana-mana asetnya.

Bekalan

17. (1) Tertakluk kepada peruntukan-peruntukan subseksyen (2), setakat mana ia boleh berbuat demikian dalam kawasan bekalan Perbadanan sebagaimana ditentukan dari semasa ke semasa oleh Menteri, Perbadanan hendaklah membekalkan tenaga kepada mana-mana orang, lain daripada pemegang lesen, yang berkehendakkan bekalan tenaga (dalam seksyen ini disebut pengguna) jika pengguna itu mengakui janji membuat kontrak dengan Perbadanan dengan memberi apa-apa sekuriti sebagaimana dikehendaki oleh Perbadanan untuk diambil, atau terus diterima, dan untuk membayar bagi bekalan tenaga mengikut apa-apa terma dan syarat sebagaimana ditentukan oleh Perbadanan.

Tugas
Perbadanan
untuk
membekal-
kan
tenaga.

(2) Perbadanan tidak boleh membekalkan tenaga kepada pengguna, selain dari pemegang lesen, di sesuatu kawasan yang pada masa itu menjadi sebahagian daripada kawasan bekalan pemegang lesen, kecuali dengan izin pemegang lesen itu:

Dengan syarat bahawa jika izin pemegang lesen dikehendaki di bawah subseksyen ini dan pemegang lesen itu tidak memberi atau menahan izin itu, Perbadanan boleh merayu kepada Menteri dan Menteri, jika berpuas hati bahawa izin pemegang lesen itu tidak diberi atau ditahan dengan tidak munasabah-nya, boleh tidak memerlukan izin itu.

(3) Bagi maksud-maksud proviso kepada subseksyen (2), izin hendaklah disifatkan sebagai tidak diberi atau ditahan dengan tidak munasabahnyanya jika pemegang lesen itu tidak sanggup dan mampu membekalkan tenaga yang diperlukan atas terma-terma yang munasabah dan dalam tempoh yang munasabah setelah menimbangkan, di antara perkara-perkara lain, terma-terma dan tempohnya yang Perbadanan sanggup dan mampu membekalkan tenaga itu.

Kuasa Perbadanan membekalkan gas dan hidro-elektrik.

18. (1) Walau apa pun peruntukan-peruntukan seksyen 16 and 17, fungsi Perbadanan hendaklah termasuk tugas—

- (a) mendapatkan atau memperolehi, membekal dan menjual gas bagi maksud awam dan persendirian mengikut peruntukan-peruntukan mana-mana undang-undang bertulis yang sedang berkuatkuasa berhubungan dengan gas;
- (b) mengusahakan perkembangan sumber kuasa air dalam Negeri, dan menubuhkan stesen janakuasa yang dikendalikan oleh kuasa hidro untuk penjanaan atau penghantaran elektrik mengikut peruntukan-peruntukan mana-mana undang-undang bertulis yang sedang berkuatkuasa berhubungan dengan kuasa hidro;
- (c) menjalankan semua aktiviti sebagaimana yang dinampak oleh Perbadanan sebagai perlu, bermanfaat atau mudah baginya menjalankan untuk atau berkaitan dengan perjalanan kuasanya di bawah salah satu daripada paragraf yang tersebut terdahulu itu.

(2) Bagi maksud subseksyen (1), Perbadanan boleh, dengan kelulusan Menteri, membuat peraturan-peraturan di bawah seksyen 52 untuk mengawalselia bekalan gas dan hidro elektrik yang diperuntukkan oleh Perbadanan mengikut terma-terma dan syarat-syarat yang ditetapkan.

Layanan sama rata.

19. Perbadanan tidak boleh menunjukkan apa-apa keutamaan tak wajar di antara pengguna-pengguna dalam kawasan yang sama dan di mana keadaan bekalan termasuk amaun penggunaan adalah sama, tetapi, kecuali sebagaimana yang disebut di atas tadi, Perbadanan boleh mengenakan caj bagi bekalan

tenaga sebagaimana yang dipersetujui tidak melebihi had harga yang ditetapkan oleh Perbadanan, dengan kelulusan Menteri.

20. (1) Perbadanan hendaklah, apabila dikehendaki berbuat demikian oleh pemunya atau penduduk mana-mana premis yang terletak dalam jarak 100 meter dari mana-mana talian bekalan Perbadanan dalam mana Perbadanan adalah, pada masa itu, dikehendaki menyenggara atau sedang menyenggarakan bekalan tenaga bagi maksud-maksud bekalan am kepada pengguna-pengguna persendirian, memberi dan terus memberi bekalan tenaga untuk premis itu, dan Perbadanan hendaklah melengkapkan dan meletakkan apa-apa talian bekalan yang mungkin perlu bagi tujuan pembekalan kuasa maksimum yang mana-mana pemunya atau penduduk itu adalah berhak dibekalkan:

Bekalan bagi maksud persendirian dan kepada lampu awam.

Dengan syarat bahawa kos sebanyak mana pembinaan mana-mana talian bekalan melebihi sepanjang 15 meter bagi bekalan tenaga dari mana-mana bekalan Perbadanan kepada premis mana-mana pemunya atau penduduk hendaklah, jika Perbadanan berkehendakkan sedemikian, ditanggung oleh pemunya atau penduduk itu.

(2) Tiap-tiap pemunya atau penduduk premis yang berkehendakkan bekalan tenaga hendaklah—

(a) menyampaikan satu notis kepada Perbadanan menetapkan premis yang berkenaan dengannya bekalan dikehendaki, kuasa maksimum yang dikehendaki dibekalkan dan hari, iaitu hari yang tidak terlebih dahulu daripada satu masa yang munasabah selepas tarikh penyampaian notis, bila bekalan itu dikehendaki dimulakan; dan

(b) jika dikehendaki oleh Perbadanan, membuat sesuatu kontrak bertulis dengan Perbadanan untuk terus menerima dan membayar bagi bekalan tenaga, selama tempoh sekurang-kurangnya dua tahun, sebanyak amaun yang bayarannya yang dikehendaki dibuat bagi bekalan itu, mengikut kadar caj yang dikenakan pada masa itu oleh Perbadanan bagi bekalan tenaga kepada pengguna-pengguna biasa dalam

kawasan bekalan itu tidak boleh kurang daripada dua puluh peratus setahun atas perbelanjaan yang ditanggung oleh Perbadanan dalam mengadakan apa-apa talian bekalan yang dikehendaki di bawah seksyen ini supaya diadakan oleh Perbadanan bagi maksud bekalan itu, dan, jika dikehendaki oleh Perbadanan, memberi sekuriti berkenaan dengan pembayaran kepada Perbadanan akan semua wang yang genap masanya dibayar oleh pemunya atau penduduk berkenaan dengan mana-mana talian bekalan yang dikehendaki dilengkapkan oleh Perbadanan dan berkenaan dengan tenaga yang dikehendaki dibekalkan oleh Perbadanan.

(3) Perbadanan hendaklah, apabila menerima notis yang munasabah daripada perbandaran atau pihak berkuasa tempatan menghendaki Perbadanan supaya membekalkan tenaga kepada mana-mana lampu elektrik yang digunakan untuk menerangi mana-mana lebuhraya atau tempat awam dalam kawasan perbandaran atau pihak berkuasa tempatan itu, mengikut mana yang berkenaan, dan disenggara oleh pihak berkuasa itu dalam jarak 100 meter dari mana-mana talian bekalan Perbadanan dalam mana Perbadanan adalah, pada masa itu, dikehendaki menyenggarakan atau sedang menyenggarakan bekalan tenaga bagi maksud bekalan awam kepada pengguna-pengguna persendirian, memberi dan terus memberi bekalan tenaga kepada lampu-lampu itu mengikut kuantiti sebanyak yang dikehendaki oleh pihak berkuasa itu supaya dibekalkan.

(4) (a) Perbadanan tidak boleh dipaksa memberi bekalan tenaga kepada mana-mana premis melainkan jika Perbadanan dengan munasabahnya berpuas hati bahawa sistem, talian elektrik, pasangan dan kelengkapan di dalamnya adalah dalam keadaan sedia-pakai dan baik, dan tidak akan pada pendapat Perbadanan mendatangkan bahaya kepada keselamatan awam atau keselamatan diri atau menjejaskan dengan mudaratnya penggunaan tenaga oleh Perbadanan atau orang-orang lain.

(b) Perbadanan mungkin, setelah memberi bekalan tenaga berkenaan dengan mana-mana premis, melalui notis secara bertulis, menghendaki pemunya atau penduduk premis itu supaya memberi, dalam masa tujuh

hari selepas tarikh penyampaian notis itu, sekuriti kepada Perbadanan berkenaan dengan pembayaran semua wang yang genap masanya dibayar kepadanya berkenaan dengan bekalan itu jika pemunya atau penduduk belum lagi memberi sekuriti itu, atau jika mana-mana sekuriti yang diberi telah menjadi tak sah atau tak mencukupi, dan, jika mana-mana pemunya atau penduduk itu gagal mematuhi terma notis itu, Perbadanan boleh, jika difikirkannya patut, memberhentikan bekalan tenaga untuk premis itu selagi kegagalan itu berterusan.

21. (1) Jika seorang pengguna atau penduduk premisnya—

Syarat
di bawah
mana
bekalan
boleh di-
berhentikan.

(a) menggunakan apa-apa bentuk lampu atau kelengkapan pengguna tenaga lain, atau menggunakan tenaga yang dibekalkan kepadanya oleh Perbadanan, dengan sedemikian cara hingga mengganggu dengan tak wajar atau tak patut kelicinan bekalan tenaga kepada mana-mana orang lain;

(b) membuat apa-apa pengubahan pada pepasangannya yang membahayakan keselamatan awam atau keselamatan diri;

(c) membuat apa-apa pengubahan pada pepasangannya tanpa terlebih dahulu mendapat kelulusan daripada Perbadanan, yang mengganggu secara tak wajar atau tak patut kelicinan bekalan tenaga kepada mana-mana orang lain;

(d) tidak memberi kemudahan-kemudahan munasabah untuk menjalankan ujian atau membaca meter; atau

(e) mengganggu talian bekalan, meter atau lak Perbadanan,

maka Perbadanan boleh memberhentikan bekalan tenaga kepada premis itu selagi pengguna atau penduduk melakukan keingkaran berkenaan dengan mana-mana perkara itu.

(2) Perbadanan boleh memberhentikan bekalan tenaga elektrik kepada mana-mana orang yang bayarannya berkenaan dengan bekalan tenaga elektrik adalah pada masa itu bertunggakan (yang tidak menjadi

perkara pertikaian *bona fide*), sama ada mana-mana bayaran itu terhutang kepada Perbadanan berkenaan dengan bekalan kepada premis yang berkenaan dengan-nya bekalan itu dituntut atau berkenaan dengan premis lain.

(3) Jika timbul apa-apa perselisihan tentang sama ada Perbadanan berhak di bawah peruntukan-peruntukan subseksyen (1) untuk memberhentikan bekalan tenaga, maka perselisihan itu hendaklah ditentukan oleh Ketua Pengarah Jemaah Pemeriksa Elektrik.

Pember-
hentian
sementara
bekalan
tenaga.

22. Walau apa pun yang terkandung dalam Akta ini, Perbadanan, setelah memberi, kecuali mengenai hal kecemasan, notis sekurang-kurangnya selama dua puluh empat jam kepada pengguna yang bekalan mereka itu dicadang hendak diberhentikan buat sementara, boleh—

(a) pada bila-bila masa tidak berupaya kerana apa-apa sebab untuk menyenggarakan bekalan tenaga yang berterusan kepada semua pengguna, setakat mana yang kepentingan awam menghendaki dan tanpa keutamaan tak wajar di antara pengguna, memberhentikan dari membekalkan kepada beberapa orang atau kesemua pengguna bagi tempoh yang, bagi kepentingan awam dan kepentingan pengguna-pengguna, dapat menggunakan tenaga yang ada dengan cara yang sehabis baik; atau

(b) memberhentikan bekalan tenaga bagi tempoh-tempoh yang singkat bila-bila masa didapati perlu bagi maksud menjalankan kerja membaiki atau mengadakan sambungan-sambungan baharu.

BAHAGIAN IV

PERUNTUKAN KEWANGAN

Kuasa Meminjam dan Menambahkan Modal

Kuasa
mengeluar-
kan stok,
dll.

23. Perbadanan boleh, dari semasa ke semasa, dengan kelulusan Menteri, meminjam wang dengan cara mengeluarkan debentur atau stok debentur, atau menambahkan modal dengan cara mengeluarkan syer

atau stok dari apa jua jenis dan nilai dan mengikut apa-apa terma sebagaimana yang disifatkan bermanfaat, bagi kesemua atau mana-mana maksud berikut—

- (a) mengadakan modal kerja;
- (b) memenuhi fungsi Perbadanan di bawah Akta ini;
- (c) pengambilan pengusahaan elektrik lain;
- (d) menebus mana-mana syer atau stok yang ia dikehendaki menebus atau ia berhak menebus; dan
- (e) apa-apa perbelanjaan lain yang boleh dipertanggungjawabkan dengan sepatutnya kepada akaun modal.

24. Perbadanan boleh, dengan kelulusan Menteri, dari semasa ke semasa, meminjam, dengan cara pinjaman, overdraf atau sebaliknya, apa-apa jumlah wang yang dikehendakinya untuk menampung tanggungannya dan menjalankan fungsinya di bawah Akta ini.

Kuasa meminjam wang.

Peruntukan Kewangan Secara Am

25. Maka adalah menjadi tugas Perbadanan menjalankan dan melaksanakan sedemikian fungsinya di bawah Akta ini bagi menjamin yang jumlah hasil Perbadanan adalah mencukupi untuk membiayai jumlah belanja yang dipertanggungjawabkan dengan sepatutnya kepada akaun hasil, termasuk susut nilai, dan bunga atas modal, dengan membandingkan setahun dengan setahun yang lain.

Tugas dan kuasa am Perbadanan dalam perkara kewangan.

26. (1) Harga yang dikenakan oleh Perbadanan bagi bekalan tenaga dan sewaan kelengkapan hendaklah mengikut apa-apa tarif yang boleh, dari semasa ke semasa, ditetapkan melalui peraturan-peraturan yang dibuat di bawah seksyen 52:

Kadar dan skala caj bagi tenaga.

Dengan syarat bahawa tiada apa-apa jua dalam seksyen ini atau dalam mana-mana peraturan itu boleh menahan Perbadanan dari mengenakan harga-harga lain melalui perjanjian khas.

(2) Pada menetapkan tarif dan membuat perjanjian bagi pembekalan tenaga Perbadanan tidak boleh menunjukkan keutamaan tak wajar di antara pengguna-pengguna yang tinggal setempat dan tidak boleh

mengamalkan diskriminasi tak wajar di antara orang-orang yang tinggal setempat, dengan memberi perhatian kepada tempat dan waktu pembekalan, kuantiti tenaga yang dibekalkan, faktor beban dan kuasa pengguna, dan maksudnya bekalan itu diambil.

(3) Tarif yang genap masanya dan kena dibayar di bawah seksyen ini boleh didapati kembali melalui prosiding sivil sebagai hutang yang kena dibayar kepada Perbadanan:

Dengan syarat bahawa tiada tuntutan berkenaan dengan pembayaran tarif di bawah seksyen ini boleh menjadi sah kecuali ianya dibuat dalam masa enam tahun dari tarikh bila tarif itu genap masanya dan kena dibayar.

Kuasa untuk membuat perintah tetap berhubung dengan kaki-tangan.

27. (1) Perbadanan boleh, dengan kelulusan Menteri, melalui perintah tetap membuat peruntukan mengenai syarat-syarat perkhidmatan bagi pegawai dan pengkhidmat Perbadanan.

(2) Khususnya, tetapi tanpa menyentuh keluasan subseksyen (1), perintah tetap itu boleh membuat peruntukan mengenai—

(a) perlantikan, pembuangan kerja, disiplin, cuti, dan jaminan yang hendak diberi oleh mana-mana pegawai atau pengkhidmat itu;

(b) gaji, fee, saraan, elaun, pencen, elaun persaraan dan apa-apa ganjaran yang kena dibayar di bawah sesuatu kontrak, bagi mana-mana pegawai atau pengkhidmat itu; dan

(c) apa-apa rayuan oleh mana-mana pegawai atau pengkhidmat itu terhadap pembuangan kerjanya atau terhadap apa-apa langkah kedisiplinan lain yang diambil terhadapnya.

Penggunaan hasil.

28. (1) Hasil Perbadanan bagi mana-mana tahun kewangan hendaklah digunakan bagi membayar caj berikut—

(a) gaji, fee, saraan, elaun, pencen, elaun persaraan dan apa-apa ganjaran yang kena dibayar di bawah sesuatu kontrak bagi pegawai, ejen dan pengkhidmat, dan penasihat teknik atau penasihat-penasihat lain Perbadanan;

(b) bunga atas mana-mana debentur dan stok debentur yang dikeluarkan, dan atas apa-apa pinjaman yang didapati oleh Perbadanan;

(c) jumlah wang yang dikehendaki dipindahkan kepada kumpulan wang penjelas atau sebaliknya diketepikan bagi maksud membuat peruntukan bagi menebus debentur atau stok debentur atau membayar balik wang-wang lain yang dipinjam;

(d) belanja mengerjakan dan menubuhkan serta perbelanjaan menyenggarakan, atau peruntukan bagi menyenggarakan, mana-mana pemasangan Perbadanan dan menjalankan pelaksanaan fungsi-fungsi Perbadanan yang dipertanggungjawabkan dengan sepatutnya kepada akaun hasil;

(e) apa-apa jumlah wang yang disifatkan oleh Perbadanan sebagai patut diketepikan berkenaan dengan kesusutan nilai harta Perbadanan setelah memberi perhatian kepada amaun yang diketepikan daripada hasil di bawah paragraf (c);

(f) saraan, fee dan elaun anggota-anggota Perbadanan; dan

(g) apa-apa perbelanjaan lain yang dibenarkan oleh Perbadanan dan dipertanggungjawabkan dengan sepatutnya kepada akaun hasil.

(2) Baki hasil Perbadanan hendaklah digunakan—

(a) bagi mewujudkan rizab; dan

(b) bagi membayar apa-apa bunga atas syer dan stok yang dikeluarkan oleh Perbadanan sebagaimana yang pada pendapat Perbadanan keadaan pengusahaan dan kedudukan kewangan Perbadanan membenarkan, tetapi agar supaya, dalam hal syer atau stok biasa, kadar bunga itu tidak boleh melebihi kadar purata sebanyak enam peratus setahun daripada nilai nominalnya dengan membandingkan setahun dengan setahun yang lain.

Pelaburan wang.

29. Mana-mana wang Perbadanan yang tidak diperlukan serta-merta untuk dibelanjakan bagi membiayai apa-apa kewajipan atau menjalankan apa-apa fungsi Perbadanan, boleh dilaburkan dari semasa ke semasa dalam sekuriti yang dibenarkan bagi pelaburan wang amanah oleh mana-mana undang-undang bertulis yang sedang berkuatkuasa.

Akta Badan Berkanun (Akaun dan Laporan Tahunan) 1980 terpakai. Akta 240.

30. Untuk mengelakkan keraguan maka adalah ditetapkan bahawa peruntukan-peruntukan Akta Badan Berkanun (Akaun dan Laporan Tahunan) 1980 adalah terpakai berkenaan dengan Perbadanan.

Pengecualian dari duti setem.

31. Perbadanan hendaklah dikecualikan dari bayaran duti setem di bawah mana-mana undang-undang bertulis yang berkuatkuasa pada masa itu berhubungan dengan duti setem.

BAHAGIAN V

KUASA MEMASUKI TANAH, DLL.

Kuasa Memasuki Tanah

Kuasa memasuki tanah bagi maksud-maksud menjalankan pembinaan.

32. (1) Tertakluk sebagaimana yang diperuntukkan kemudian dari ini, bila-bila masa sahaja perlu berbuat demikian bagi maksud pemasangan apa-apa sistem pengagihan tenaga di bawah Akta ini, Perbadanan boleh meletak, menempatkan atau membawa atas, di bawah atau di atas mana-mana tanah, selain dari tanah Kerajaan apa-apa talian bekalan, dan boleh mendirikan di dalam atau di atas mana-mana tanah, selain dari tanah Kerajaan, apa-apa tiang dan kelengkapan lain sebagaimana yang perlu atau patut bagi maksud-maksud pemasangan kepunyaan Perbadanan, dan boleh mengambil apa-apa tindakan lain sebagaimana yang perlu untuk menjadikan pemasangan itu selamat dan berjalan lancar, membayar pampasan sepenuhnya kepada semua orang yang berkepentingan atas apa-apa gangguan, kerosakan atau ketakupayaan yang mungkin disebabkan dengannya itu dan pampasan itu boleh termasuk satu bayaran tahunan untuk tanah yang digunakan bagi maksud mendirikan tiang atau kelengkapan lain itu.

(2) Sebelum memasuki mana-mana tanah bagi maksud yang dinyatakan dalam subseksyen (1), Perbadanan hendaklah memberi notis kepada pemunya atau penduduk tanah itu, menyatakan dengan sepenuh dan setepat yang boleh, jenis dan setakat mana tindakan yang dicadang hendak dilakukan dan memberitahu pemunya atau penduduk akan haknya, di bawah peruntukan subseksyen (4), untuk membantah cadangan tindakan yang dimaksudkan itu.

(3) Notis itu hendaklah disifatkan telah diberi dengan sempurna jika dihantar melalui pos berdaftar atau ditinggalkan di tempat tinggal biasa atau akhir diketahui yang kepadanya notis itu hendak diberi atau, jika tempat tinggal biasa atau akhir diketahui tidak boleh ditentukan, dengan menampalkan notis itu pada suatu bahagian tanah itu yang mudah kelihatan.

(4) Pemunya atau penduduk boleh, dalam masa empat belas hari penerimaan notis itu, membuat satu bantahan terhadap tindakan yang dicadangkan oleh Perbadanan. Bantahan itu hendaklah dibuat kepada Pengarah Tanah dan Ukur, sama ada secara lisan atau secara bertulis, dan Pengarah Tanah dan Ukur hendaklah memberi notis tentang bantahan itu kepada Perbadanan.

(5) Jika tiada bantahan dibuat dalam masa yang dihadkan bagi maksud itu oleh subseksyen (4), maka Perbadanan boleh dengan serta-merta memasuki tanah itu dan melakukan segala atau mana-mana tindakan yang dinyatakan dalam notis itu.

(6) Jika suatu bantahan dibuat dan tidak ditarik balik sebelum tarikh yang ditetapkan untuk pendengarannya itu, maka Pengarah Tanah dan Ukur hendaklah mengadakan suatu siasatan, dengan memberi kesemua pihak peluang untuk didengar.

(7) Setelah tamat siasatan itu atau setelah menerima syor-syor tersebut, Pengarah Tanah dan Ukur boleh, sama ada tanpa syarat atau tertakluk kepada apa-apa terma, syarat dan janji yang difikirkannya patut, membenarkan atau melarang mana-mana tindakan yang disebut dalam notis itu.

Penyeng-
garaan
dan
perbaikan
pemasangan.

33. Bila-bila masa sahaja perlu berbuat demikian bagi maksud menyenggara atau memperbaiki pepasangan kepunyaan Perbadanan atau mana-mana bahagian daripadanya, Perbadanan atau mana-mana orang yang diberikuasa oleh Perbadanan bagi maksud itu boleh, pada setiap masa yang munasabah, memasuki mana-mana tanah atas, di bawah atau di atasnya talian bekalan itu telah diletakkan, ditempatkan atau dibawa, atau di atasnya tiang atau kelengkapan lain telah didirikan dan boleh menjalankan segala kerja perbaikan yang perlu, dan boleh, pada masa menjalankannya itu, menebang atau mencantas pokok, membuang tumbuh-tumbuhan dan melakukan segala perkara lain yang perlu bagi maksud tersebut, dengan menyebabkan sehabis sedikit kerosakan yang mungkin dan membayar pampasan penuh kepada semua orang yang berkepentingan atas apa-apa kerosakan yang mungkin disebabkan dengannya itu yang mana pampasan baginya belum lagi dibayar atau dipersetujui dibayar di bawah seksyen 32.

Pengalihan
atau
pengubahan
talian
bekalan,
dll.

34. (1) Jika talian bekalan telah diletakkan, atau tiang atau kelengkapan didirikan, atas mana-mana tanah di bawah peruntukan seksyen 32 atau 33 dan pemunya atau penduduk tanah itu berhasrat hendak menggunakan tanah itu dengan sedemikian cara hingga menyebabkannya perlu atau bermanfaat yang talian, tiang atau kelengkapan itu patut dialihkan ke suatu bahagian lain dalam tanah itu, atau ke suatu aras yang lebih tinggi atau yang lebih rendah, atau diubah bentuknya, dia mungkin menghendaki Perbadanan mengalih atau mengubah talian, tiang atau kelengkapan itu sewajarnya.

(2) Jika Perbadanan tidak mematuhi rekuisisi itu maka orang itu boleh memohon secara bertulis kepada Pengarah Tanah dan Ukur yang boleh, selepas menyiasati semua fakta mengenai kes itu, menolak permohonan itu atau membuat suatu perintah, sama ada secara mutlak atau tertakluk kepada syarat-syarat, berkenaan dengan pengalihan atau pengubahan talian, tiang atau kelengkapan itu dan perintah itu hendaklah membuat peruntukan mengenai pembayaran kos melaksanakan pengalihan atau pengubahan itu oleh Perbadanan atau oleh orang membuat permohonan itu sebagaimana difikirkan saksama oleh Pengarah Tanah dan Ukur mengikut hal-keadaan kes itu.

(3) Bila-bila masa sahaja talian bekalan telah diletakkan, atau tiang atau kelengkapan didirikan, di atas Tanah Kerajaan, dan tanah itu kemudiannya diberi milik kepada mana-mana orang, maka pemunya atau penduduk tanah itu mungkin, melainkan jika terima pemberian milik itu memperuntukkan dengan nyata selainnya, menghendaki dialihkan ke suatu bahagian lain dalam tanah itu, atau satu aras lebih tinggi atau yang lebih rendah, atau diubahkan talian, tiang atau kelengkapan itu dan peruntukan subseksyen (1) dan (2) adalah terpakai bagi apa-apa jua rekuisisi seperti itu :

Dengan syarat bahawa kos melaksanakan pengalihan atau pengubahan itu hendaklah ditanggung oleh orang yang membuat rekuisisi itu.

35. Mana-mana orang yang terkilan dengan keputusan Pengarah Tanah dan Ukur di bawah peruntukan seksyen 32 atau 34 boleh merayu kepada Menteri yang mana keputusannya adalah muktamad.

Rayuan
kepada
Menteri.

36. Perbadanan atau mana-mana orang yang diberi kuasa oleh Perbadanan bagi maksud itu boleh, tertakluk kepada undang-undang kecil yang berkuatkuasa di dalam mana-mana kawasan perbandaran atau pihak berkuasa tempatan, menyebabkan besi lampu, tiang lampu, bahan penebat, braket, umbang, rozet atau kelengkapan lain untuk didirikan atau dipasang pada atau bersandarkan dinding atau pagar pancang mana-mana rumah, bangunan atau kepungan yang disifatkan patut, dengan melakukan sehabis sedikit kerosakan yang mungkin praktik dan membuat pindaan yang mencukupi dengan cara pembaikan, restorasi atau pampasan kepada semua orang yang berkepentingan kerana kerosakan yang dilakukan itu, dan boleh menyebabkan beberapa lampu dari berbagai saiz dan jenis diletak dan dilekatkan pada mana-mana besi lampu, tiang lampu dan braket yang disifatkan perlu dan boleh menyebabkan yang demikian itu diterangi pada waktu yang disifatkan perlu oleh perbandaran atau pihak berkuasa tempatan.

Kuasa
untuk
memasang
tiang
lampu,
dll.

Kerja-kerja

37. (1) Perbadanan, di bawah apa-apa pengawasan sebagaimana yang dinyatakan kemudian dari ini, boleh—

(a) membuka dan memecahkan tanah dan lapik batu beberapa lebuah dan jambatan dalam kawasan bekalan Perbadanan;

(b) membuka dan memecahkan mana-mana betung, parit atau terowong di dalam atau di bawah lebuah dan jambatan itu dan meletakkan serta menempatkan, dalam had kawasan yang sama, talian bekalan dan kerja-kerja lain dan, dari semasa ke semasa membaiki, mengubah atau mengalihkannya;

(c) bagi maksud yang tersebut di atas tadi, mengalih dan menggunakan semua tanah dan bahan di dalam dan di bawah lebuah dan jambatan itu; dan

(d) di lebuah itu, mendirikan apa-apa tiang, tonggak, lampu dan kerja-kerja lain dan melakukan segala tindakan lain yang disifatkan perlu oleh Perbadanan dari semasa ke semasa bagi membekalkan elektrik kepada penduduk dalam kawasan bekalan Perbadanan,

dengan melakukan sehabis sedikit kerosakan yang mungkin dalam melaksanakan kuasa-kuasa yang dengan ini diberi, dan memberi pampasan kerana apa-apa kerosakan yang mungkin dilakukan dalam melaksanakan kuasa-kuasa itu, dan tertakluk kepada apa-apa kaedah sebagaimana yang boleh dibuat di bawah Akta ini.

(2) Jika Perbadanan bercadang hendak mendirikan atau telah mendirikan dalam mana-mana lebuah, apa-apa tiang, tonggak, lampu atau kerja-kerja lain, atau bercadang hendak meletak atau telah meletakkan satu talian bekalan di sepanjang mana-mana lebuah, maka Ketua Pengarah Jemaah Pemeriksa Elektrik atau, berkenaan dengan mana-mana lebuah dalam kawasan perbandaran atau pihak berkuasa tempatan, perbandaran atau pihak berkuasa tempatan itu, mengikut mana yang berkenaan, boleh walau apa pun peruntukan lain dalam Akta ini, dengan notis secara bertulis menghendaki Perbadanan supaya mengubah kedudukan

Kuasa untuk memecahkan lebuah, dll, di bawah pengawasan, dan untuk membuka parit.

Rakyat kepada Menteri.

Kuasa untuk memasang tiang lampu.

yang dicadangkan atau kedudukan tiang, tonggak, lampu, kerja-kerja atau talian bekalan lain itu, tertakluk kepada syarat yang, jika tiada perjanjian di antara pihak-pihak itu, boleh ditentukan oleh Menteri.

38. Tiada apa-apa lebuh, jambatan, betung, parit atau terowong itu boleh, kecuali dalam masa kecemasan, dibuka atau dipecahkan, kecuali di bawah pengawasan orang-orang yang mempunyai kawalan atau pengurusan ke atasnya atau pegawai mereka, dan mengikut apa-apa pelan yang diluluskan oleh orang-orang itu atau pegawai mereka atau, jika berlaku apa-apa perselisihan berkenaan dengan pelan itu, mengikut pelan yang ditentukan oleh Menteri yang boleh, atas permohonan orang-orang yang mempunyai kawalan atau pengurusan itu, atau pegawai mereka, menghendaki Perbadanan supaya membuat apa-apa kerja sementara atau kerja-kerja lain sebagaimana difikirkannya perlu oleh pemohon untuk mengawal terhadap apa-apa gangguan ke atas pamaritan semasa melaksanakan apa-apa kerja yang menghalang betung atau parit :

Dengan syarat bahawa, jika orang-orang yang mempunyai kawalan atau pengurusan tidak hadir pada masa yang ditetapkan bagi pembukaan mana-mana lebuh, jambatan, betung, parit atau terowong itu, selepas mendapat notis mengenai niat Perbadanan, atau tidak mencadangkan apa-apa pelan untuk memecah atau membukanya, atau enggan atau cuai mengawasi kendalian itu, Perbadanan boleh melaksanakan kerja yang dinyatakan dalam notis itu tanpa pengawasan orang-orang itu atau pegawai mereka.

39. Apabila Perbadanan membuka atau memecahkan jalan atau lapik batu mana-mana lebuh atau jambatan, atau mana-mana betung, parit atau terowong, Perbadanan hendaklah dengan segala kepantasan yang sesuai menyiapkan kerja yang dipecahkan itu dan menimbusnya dan memulihkan dan memperbaiki jalan atau lapik batu itu, atau betung, parit atau terowong yang dibuka atau dipecahkan sedemikian, dan membuang sampah yang disebabkan oleh kerja itu, dan hendaklah pada setiap masa, semasa mana-mana jalan atau lapik batu itu dibuka atau dipecahkan sedemikian itu, menyebabkannya dipagar dan dikawal dan hendaklah menyebabkan diadakan dan disenggara alat yang

Syarat
tentang
pengawasan
pemecahan
lebuh.

Lebuh, dll.,
yang
dipecah
hendaklah
dibaiki
semula
tanpa
kelengahan.

mengeluarkan cahaya yang cukup untuk memberi amaran kepada orang ramai pada atau berhampiran dengan jalan atau lapik batu itu di mana ianya hendak dibuka atau dipecahkan pada tiap-tiap malam, sebelum matahari turun dan sehingga matahari terbit, dalam masa mana ianya hendaklah terus dibuka atau dipecahkan dan hendaklah menjaga jalan atau lapik batu yang telah dipecahkan itu supaya berada dalam keadaan baik untuk selama tiga bulan selepas mengganti dan memperbaikinya, dan untuk masa yang lebih lanjut, jika dikehendaki, tidak melebihi enam bulan pada keseluruhannya, oleh kerana tanah yang dipecahkan sedemikian itu terus mendap.

Notis hendaklah disampaikan kepada orang yang mempunyai kawalan, dll., sebelum memecahkan lebu atau membuka parit.

40. Sebelum Perbadanan meneruskan untuk membuka atau memecahkan mana-mana lebu, jambatan, betung, parit atau terowong, Perbadanan hendaklah memberi kepada orang-orang yang di bawah kawalan atau pengurusannya yang demikian itu berada, atau kepada pegawai mereka, notis secara bertulis mengenai niatnya, tidak kurang daripada tujuh hari genap sebelum permulaan kerja itu, kecuali dalam hal kecemasan yang berbangkit dari defek pada mana-mana talian bekalan atau kerja-kerja lain, dan kemudiannya secepat yang mungkin selepas permulaan kerja itu, atau selepas keperluan mengadakannya berbangkit.

Pampasan.

41. Amaun pampasan yang kena dibayar di bawah peruntukan-peruntukan Akta ini boleh, jika memungkir janji perjanjian, dituntut dan ditentukan dengan cara tindakan sivil dalam mahkamah yang mempunyai bidangkuasa yang sesuai.

BAHAGIAN VI

KESALAHAN-KESALAHAN

Kesalahan-kesalahan.

42. (1) Mana-mana orang yang dengan sengaja mengganggu atau mengubah mana-mana pemasangan kepunyaan Perbadanan atau sebahagian daripadanya hingga menyebabkan atau mungkin menyebabkan bahaya kepada nyawa manusia atau anggota badan atau bencana kepada mana-mana kelengkapan atau harta lain adalah melakukan suatu kesalahan dan, apabila disabitkan, boleh dikenakan penjara selama tempoh lima tahun dengan atau tanpa denda.

(2) Mana-mana orang yang, dengan apa jua tindakan atau ketinggalan yang gopoh atau cuai berkenaan dengan mana-mana pemasangan kepunyaan Perbadanan menyebabkan cedera kepada mana-mana orang atau bencana kepada harta adalah melakukan suatu kesalahan dan, apabila disabitkan, boleh dikenakan penjara selama tempoh dua tahun dan denda lima ribu ringgit.

(3) Mana-mana orang yang dengan curang menarik, menggunahabis atau mengguna apa-apa tenaga, atau dengan curang mengubah indeks mana-mana meter atau instrumen lain yang digunakan pada atau berkaitan dengan mana-mana pemasangan kepunyaan Perbadanan untuk merekodkan output atau penggunaan habis tenaga, atau dengan curang menghalang mana-mana meter atau instrumen itu dari merekodkan dengan wajar output atau penggunaan habis tenaga, adalah melakukan suatu kesalahan dan, apabila disabitkan, boleh dikenakan penjara selama tempoh dua tahun dan denda lima ribu ringgit.

43. Dalam apa-apa pendakwaan bagi suatu kesalahan di bawah subseksyen (3) sekyen 42—

Beban
membukti.

(a) bukti pemasangan apa-apa sawat atau alat-alat lain, atau pengalihan mana-mana bahagian atau sambungan penting, pada, dari atau bagi mana-mana kelengkapan yang boleh memudahkan penarikan, penggunaan habis atau penggunaan tenaga dengan curang hendaklah, terhadap orang yang memasang atau mengalihkannya, atau menyebabkannya dipasang atau dialih, atau mempunyai kawalan ke atas kelengkapan itu, menjadi keterangan *prima facie* tentang penarikan, penggunaan habis atau penggunaan dengan curang; dan

(b) kewujudan alat-alat artifisial bagi mengubah indeks mana-mana meter, atau kewujudan alat-alat artifisial bagi mengalihkan mana-mana bahagian dari mana-mana kelengkapan bagi maksud menghalang mana-mana meter atau instrumen dari mendaftar dengan wajar kuantiti tenaga yang dibekalkan atau bagi maksud penarikan, penggunaan habis atau penggunaan tenaga dengan curang, hendaklah, sehingga dibuktikan sebaliknya, menjadi keterangan

bahawa perubahan, penghalangan, penarikan, penggunaan habis atau penggunaan itu, mengikut mana yang berkenaan, telah disebabkan dengan cara fraud, dengan diketahui dan dengan sengaja oleh pengguna yang menggunakan meter atau instrumen itu dan orang yang mempunyai kawalan ke atas pemasangan di mana ianya dipasangkan, atau bahawa pengguna atau orang itu telah bersubahat melakukan kesalahan mengubah, menghalang, menarik, menggunahabis atau mengguna itu, mengikut mana yang berkenaan.

Kesalahan-kesalahan yang dilakukan oleh pertubuhan-pertubuhan perbadanan.

44. Jika sesuatu kesalahan di bawah Akta ini telah dilakukan oleh suatu pertubuhan perbadanan dibuktikan—

- (a) telah dilakukan mengikut cara yang diperuntukkan dalam seksyen 43; atau
- (b) telah dilakukan dengan persetujuan atau dibiarkan, atau telah diikatkan dengan apa-apa kecuiaan,

oleh atau di pihak mana-mana pengarah, setiausaha atau pegawai yang seumpamanya pertubuhan perbadanan itu atau mana-mana orang yang berupa bertindak atas sifat sedemikian itu maka dia dan juga pertubuhan perbadanan hendaklah disifatkan sebagai melakukan kesalahan itu dan boleh kena diambil tindakan dan dihukum dengan sewajarnya.

Mendapatkan balik penalti, dsb.

45. Apa-apa penalti, fee, perbelanjaan atau wang-wang lain yang boleh didapati balik di bawah Akta ini atau kontrak, yang mana mendapatkannya balik tidak ada diperuntukkan selainnya dengan khas hendaklah menjadi hutang sivil yang boleh didapati balik secara terus.

BAHAGIAN VII

PEMINDAHAN PENGUSAHAAN, DSB., PERTUBUHAN PERBADANAN KEPADA PERBADANAN

Harta, Kontrak, dsb.

Pampasan bagi pengusahaan yang dipindahkan.

46. (1) Jika—

- (a) apa-apa pengusahaan, pemasangan atau lain-lain harta, yang menjadi pengusahaan, pemasangan, atau lain-lain harta kepunyaan pertubuhan perbadanan yang ditubuhkan di

bawah Ordinan Perbadanan Pembekalan Letrik Sarawak 1962 yang dimansuhkan itu (kemudian dari ini disebut "pertubuhan perbadanan" dalam Bahagian ini) dipindahkan kepada Perbadanan; dan

*Sarawak
Ord.
25/62.*

(b) apa-apa stok yang dikeluarkan kepada Setiausaha Kewangan Negeri yang diperbadankan oleh Ordinan Setiausaha Kewangan Negeri (Perbadanan) untuk dipegang bagi maksud-maksud Kerajaan Negeri Sarawak, adalah dipindahkan kepada Menteri Kewangan, yang diperbadankan oleh Ordinan Menteri Kewangan (Perbadanan) 1957, untuk dipegang bagi maksud-maksud Kerajaan Persekutuan,

*Sarawak
Bab 103.*

Ord. 46/57.

Kerajaan Persekutuan hendaklah, dengan seberapa segera yang praktik, membayar berkenaan dengannya itu apa-apa pampasan kepada Kerajaan Negeri Sarawak, sebagaimana dipersetujui oleh dan di antara Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri Sarawak.

(2) Bagi maksud-maksud subseksyen (1), apa-apa pengusahaan, pemasangan atau lain-lain harta hendaklah bererti, termasuk, segala loji, tanah, kerja dan lain-lain harta alih atau tak alih, aset, kuasa, hak dan keistimewaan yang dipegang atau dinikmati berkaitan dengan atau berkenaan dengannya.

47. Segala suratikatan, bon, perjanjian, suratcara dan perkiraan kerja, yang ada sebelum sahaja mula berkuatkuasanya Akta ini yang menyentuh mana-mana pengusahaan, pemasangan atau lain-lain harta kepunyaan pertubuhan perbadanan yang dipindahkan itu hendaklah sama berkuatkuasa dan berkesan seperti terhadap atau untuk Perbadanan dan boleh dikuatkuasakan dengan sepenuh dan berkesannya seolah-olah, Perbadanan telah dinamakan dalamnya atau telah menjadi satu pihak kepadanya menggantikan pertubuhan perbadanan itu.

*Kontrak,
dsb.,
yang ada.*

48. Apa-apa prosiding atau kuasa tindakan, yang belum selesai atau ada sebelum sahaja mula berkuatkuasanya Akta ini, oleh atau terhadap pertubuhan perbadanan, atau apa-apa hutang yang terhutang kepada atau oleh pertubuhan perbadanan, boleh

*Prosiding
belum
selesai.*

diteruskan atau dikuatkuasakan, oleh atau terhadap Perbadanan, seolah-olah pertubuhan perbadanan itu telah tidak diperbadankan.

Pegawai atau Pengkhidmat

Pertukaran pegawai-pegawai atau pengkhidmat-pengkhidmat dalam perjawatan pertubuhan perbadanan.

49. (1) Tiap-tiap pegawai atau pengkhidmat, yang sebelum sahaja mula berkuatkuasanya Akta ini, telah diambil kerja sebagai pegawai atau pengkhidmat pertubuhan perbadanan hendaklah, apabila mula berkuatkuasanya Akta ini, disifatkan ditukarkan dari perkhidmatan pertubuhan perbadanan kepada perkhidmatan Perbadanan, mengikut terma dan syarat perkhidmatan, perkuisit dan emolumen tidak kurang baiknya daripada yang dinikmatinya sebelum sahaja mula berkuatkuasanya Akta ini.

(2) Tiada apa-apa jua dalam seksyen ini boleh disifatkan sebagai menjejaskan hak Perbadanan untuk menamatkan pekerjaan mana-mana pegawai atau pengkhidmat yang ditukarkan ke perkhidmatan Perbadanan, atau untuk mengubah kadar gaji atau syarat-syarat perkhidmatannya, mengikut cara dan setakat mana yang pertubuhan perbadanan dapat lakukan sekiranya dia terus berkhidmat dengan pertubuhan perbadanan itu.

BAHAGIAN VIII

AM

Kuasa Menteri untuk mewakili kuasa.

50. Menteri boleh mewakili kesemua atau mana-mana kuasa yang diberi kepadanya oleh Akta ini atau mana-mana peraturan yang dibuat di bawahnya kepada mana-mana orang, tertakluk kepada apa-apa syarat dan batasan, jika ada, yang difikirkannya patut dikenakan, dan boleh membatalkan perwakilan itu.

Kuasa Menteri memberi arahan.

51. (1) Menteri boleh memberi kepada Perbadanan arahan-arahan bersifat am yang tidak berlawanan dengan peruntukan-peruntukan Akta ini, mengenai penjalanan dan pelaksanaan oleh Perbadanan akan fungsi-fungsinya, dan Perbadanan hendaklah melaksanakan mana-mana arahan yang diberi sedemikian itu.

(2) Perbadanan hendaklah memberi kepada Menteri apa-apa maklumat berkenaan dengan harta dan aktivitiya sebagaimana dikehendaki oleh Menteri dari semasa ke semasa.

52. (1) Perbadanan boleh, dengan kelulusan Menteri, membuat peraturan-peraturan yang pada amnya berkenaan dengan pelaksanaan dengan lebih baik akan peruntukan-peruntukan Akta ini. Peraturan-peraturan.

(2) Peraturan-peraturan yang dibuat di bawah seksyen ini boleh, tanpa menyentuh keluasan kuasa yang diberi oleh subseksyen (1), membuat peruntukan—

(a) mengenai kadar dan harga yang hendak dikenakan bagi bekalan tenaga kepada pengguna;

(b) mengenai caj yang dikenakan untuk sewaan kelengkapan kepada pengguna;

(c) mengenai perkara-perkara berkenaan dengan syer, stok, debentur atau stok debentur yang dikeluarkan di bawah Akta ini, dan, khususnya, cara mengeluarkan, memindahmilik, menebus, atau lain-lain urusaniaga mengenai syer, stok, debentur atau stok debentur itu;

(d) mengenai pengawalseliaan bekalan gas dan hidroelektrik;

(e) mengenai penetapan saraan dan elaun bagi anggota-anggota Perbadanan;

(f) mengenai perkara-perkara berhubungan dengan meter; dan

(g) mengenai penetapan apa-apa jua yang dikehendaki ditetapkan atau boleh ditetapkan di bawah Akta ini.

53. Perbadanan boleh, dengan kelulusan Menteri, membuat kontrak gerenti atau indemniti bagi maksud memudahkan pengambilan balik atau pembinaan rumah kediaman oleh pegawai atau pengkhidmat-pengkhidmat lain Perbadanan.

Kuasa untuk membuat kontrak gerenti atau indemniti.

54. Walaupun sesuatu pantai, dasar tasik, sungai, tali air, caruk, teluk atau muara adalah terliput dalam kawasan bekalan, tiada apa-apa jua boleh membenarkan Perbadanan mengambil, mengguna atau dengan apa jua cara mengganggu mana-mana bahagian pantai, dasar tasik atau sungai, tali air, caruk, teluk atau muara itu atau apa-apa hak berkenaan dengannya, atau airnya, tanpa terlebih dahulu mendapat keizinan secara bertulis

Hak kekecualian Kerajaan Sarawak di pantai pasang-surut.

daripada Pihak Berkuasa Negeri dan tiada apa-apa jua yang terkandung dalam Akta ini boleh sampai menghapuskan, memudaratkan, menyusut atau mengubah mana-mana estet, hak, keistimewaan, kuasa atau autoriti yang terletak pada atau dinikmati atau dijalankan oleh Kerajaan Negeri Sarawak.

HURAIAN

1. Rang Undang-Undang ini bertujuan menubuh suatu pertubuhan perbadanan bernama "Perbadanan Pembekalan Letrik Sarawak" atau dalam bahasa Inggerisnya "Sarawak Electricity Supply Corporation" (kemudian dari ini disebut "Perbadanan") yang akan bertanggungjawab atas penjanaan dan pembekalan tenaga di Negeri Sarawak.

2. Penubuhan Perbadanan ini adalah perlu memandangkan hasrat Kerajaan Persekutuan hendak membatalkan, melalui suatu perintah pembatalan, setelah berunding dengan Kerajaan Negeri Sarawak, perwakilan kuasa perundangan mengenai hal perkara "Elektrik, dan pengagihan gas", yang diberi kepada Kerajaan Negeri Sarawak menurut Perintah Negeri-Negeri Borneo (Kuasa-Kuasa Perundangan) 1963.

Dengan demikian, dengan mula berkuatkuasanya perintah pembatalan tersebut itu, adalah dicadangkan yang Kerajaan Negeri Sarawak akan mengambil langkah-langkah untuk memansuhkan Ordinan Pembekalan Letrik Sarawak 1963 (kemudian dari ini disebut "Ordinan PLS") yang menubuhkan pertubuhan perbadanan bernama Perbadanan Pembekalan Letrik Sarawak (kemudian dari ini disebut "PPLS"). Oleh yang demikian, sebenarnya, Perbadanan ini yang ditubuhkan menurut undang-undang persekutuan, adalah dicadangkan menjadi pengganti kepada PPLS, yang ditubuh dan dijangka akan atau dibubarkan menurut undang-undang Negeri.

Rang Undang-Undang ini adalah juga berkaitan dengan Rang Undang-Undang Jemaah Pemeriksa Elektrik 1982 (kemudian dari ini disebut "Rang Undang-Undang Jemaah Pemeriksa"). Sebaik sahaja mula berkuatkuasanya kedua-dua Rang Undang-Undang ini, taraf Perbadanan ini adalah seperti pihak berkuasa bekalan berbanding dengan PPLS yang kini adalah pemegang lesen yang menjalankan pengendalian menurut suatu lesen yang diberi di bawah Ordinan Letrik Bab 137 Sarawak (kemudian dari ini disebut "Ordinan Letrik") (yang dimaksud hendak dimansuhkan oleh Rang Undang-Undang Jemaah Pemeriksa). Tindakan ini memberi taraf kepada Perbadanan yang selari dengan taraf yang diberi kepada "Lembaga Letrik Negara" Semenanjung Malaysia. Dengan demikian, adalah dicadangkan yang Perbadanan akan tertakluk kepada peruntukan-peruntukan Rang Undang-Undang Jemaah Pemeriksa berhubungan dengan semua perkara mengenai keselamatan orang.

Rang Undang-Undang ini mengandungi—

- (a) pentafsiran bagi perkataan-perkataan yang diambil dari Ordinan PLS, Ordinan Letrik dan Rang Undang-Undang Jemaah Pemeriksa;
- (b) banyak peruntukan dari Ordinan PLS dengan ubahsuaian yang perlu;
- (c) beberapa peruntukan dari Ordinan Letrik berhubungan dengan kerja dan kendalian Perbadanan, dengan ubahsuaian yang perlu; dan
- (d) peruntukan-peruntukan baharu yang dimasukkan bagi maksud pentadbiran Perbadanan dengan lebih baik lagi.

2. Perkara-perkara berhubungan dengan penubuhan, pemerbadanan, keanggotaan dan prosedur Perbadanan ada diperuntukkan dalam Bahagian II Rang Undang-Undang ini.

Klausu 5 (1) menetapkan bilangan anggota yang menganggotai Perbadanan dan perlantikan anggota-anggota ini oleh Menteri.

Klausu 6 dan 7 menetapkan kehendak-kehendak tertentu supaya diikuti oleh anggota-anggota Perbadanan apabila dilantik sebagai anggota-anggota Perbadanan.

Klausu 12 (1) memberi kuasa kepada Perbadanan untuk melantik pegawai-pegawai utama dengan kelulusan Menteri dan juga melantik pegawai-pegawai dan pengkhidmat-pengkhidmat lain Perbadanan.

Klausu 15 (1) membenarkan mana-mana pegawai atau pengkhidmat Perbadanan memasuki premis semasa menjalankan tugasnya dengan menunjukkan kad kenal dirinya jika diminta berbuat demikian.

3. Bahagian III Rang Undang-Undang ini menyentuh tentang fungsi dan tugas Perbadanan.

Klausu 16 (1) menghuraikan lima fungsi utama Perbadanan seperti berikut:

- (a) untuk mengurus dan mengerjakan pemasangan elektrik kepunyaan Perbadanan, dan apa-apa pemasangan dan kelengkapan lain yang diperolehi oleh Perbadanan di bawah peruntukan-peruntukan Akta ini;
- (b) untuk menubuhkan, menguruskan dan mengerjakan apa-apa pemasangan elektrik yang disifatkan penting oleh Perbadanan supaya ditubuhkan;
- (c) untuk memaju dan menggalakkan penjanaan tenaga dengan tujuan hendak membangunkan ekonomi Negeri Sarawak khususnya dan Malaysia amnya;
- (d) untuk mendapatkan bekalan tenaga dengan harga yang munasabah; dan
- (e) untuk menasihat Menteri dalam semua perkara berhubungan dengan penjanaan, penghantaran, pengagihan dan penggunaan tenaga.

Klausula 16 (2) menerangkan berbagai aktiviti yang boleh diusahakan oleh Perbadanan.

Klausula 17 dan 18 menyebut mengenai tugas dan kuasa tambahan Perbadanan masing-masing berhubungan dengan pembekalan tenaga dan pembekalan gas dan hidro elektrik.

Klausula 21 menunjukkan ketikanya bila Perbadanan boleh menghentikan bekalan tenaga.

Klausula 22 membolehkan Perbadanan memutuskan buat sementara waktu bekalan tenaga dalam hal keadaan tertentu.

4. Peruntukan-peruntukan kewangan, termasuk peruntukan berhubungan dengan kuasa mengeluarkan stok, meminjam dan melabur, ada diperuntukkan dalam Bahagian IV Rang Undang-Undang ini.

Klausula 26 memberi kuasa kepada Perbadanan menetapkan kadar dan skala bayaran bagi bekalan tenaga.

Klausula 28 (1) memberi kuasa kepada Perbadanan menggunakan hasilnya di kawasan-kawasan tertentu sahaja.

5. Bahagian V menyentuh terutamanya mengenai kendalian dan kerja Perbadanan.

Klausula 32 dan 33 membenarkan Perbadanan memasuki tanah bagi maksud pembinaan, penyenggaraan dan kerja membaiki pemasangan kepunyaan Perbadanan.

Klausula 41 menyatakan bahawa penyelesaian sesuatu pertikaian tentang amaun pampasan hendaklah diputuskan melalui tindakan sivil dalam Mahkamah.

6. Bahagian VI menyentuh tentang kesalahan-kesalahan yang dilakukan oleh mana-mana orang termasuk pertubuhan perbadanan, beban membuktikan dan mendapatkan kembali penalti, dll.

Klausula 42 mensenaraikan jenis kesalahan dan bentuk penalti baginya.

Klausula 43 (1) mengkanunkan apa yang dikatakan keterangan *prima facie* tentang penarikan, penggunaan habis atau penggunaan elektrik secara curang dan juga apa yang akan dikira sebagai bukti terhadap pengguna atau orang yang bersubahat telah melakukan perkara-perkara di atas dengan cara fraud, diketahui atau bersengaja.

7. Perkara-perkara berhubungan dengan pampasan bagi perusahaan yang dipindahkan, kontrak sedia ada, prosiding belum selesai dan pertukaran pegawai-pegawai atau pengkhidmat-pengkhidmat Perbadanan ada diperuntukkan dalam Bahagian VII Rang Undang-Undang ini.

Klausula 46 membuat peruntukan mengenai pembayaran pampasan, oleh Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri Sarawak, kiranya apa-apa pengusahaan, pemasangan atau lain-lain harta kepunyaan PPLS dipindahkan kepada Perbadanan, atau

apa-apa stok kepunyaan Kerajaan Negeri Sarawak dipindahkan kepada Kerajaan Persekutuan. Bagaimana pampasan akan dikira dan bila pampasan hendak dihitung dan dibayar adalah perkara-perkara yang dijangkakan lebih elok diselesaikan secara administratif dan berbaik-baik di antara pihak-pihak yang berkenaan itu.

8. Bahagian VIII menyentuh tentang perkara-perkara pelbagai.

Klausula 50 menyentuh tentang perlunya Menteri mewakili semua atau mana-mana kuasa yang diberi kepadanya kiranya dikehendaki.

Klausula 51 mengesahkan hak Menteri untuk memberi arahan bersifat am kepada Perbadanan berhubungan dengan fungsinya.

Klausula 54 bertujuan mengekalkan dan mengesahkan hak-hak Kerajaan Negeri Sarawak di sisi perlembagaan dengan membuat peruntukan bagi Perbadanan mendapatkan persetujuan dari Kerajaan Negeri berkenaan dengan apa-apa gangguan oleh Perbadanan di mana-mana pantai, dasar tasik, sungai, terusan, caruk, teluk atau muara yang termasuk dalam kawasan bekalan Perbadanan.

9. Klausula-klausula lain menyentuh perkara-perkara yang berbangkit atau kecil sahaja.

IMPLIKASI KEWANGAN

Rang Undang-Undang ini akan melibatkan Kerajaan dalam perbelanjaan wang tambahan, khususnya perbelanjaan sebagai pampasan kepada Kerajaan Negeri Sarawak dan bantuan kewangan kepada Perbadanan yang amaunnya tidak dapat ditentukan sekarang ini. [PN. (U²) 1137.]